



УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ  
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. Шевченка, 34, м. Чернігів, 14013, тел. (046-22) 3-33-37, факс (046-2) 67-57-54, [uon\\_post@cg.gov.ua](mailto:uon_post@cg.gov.ua), код ЄДРПОУ 02147351

*21.02.2018 № 04-12/758*

На № \_\_\_\_\_ Від \_\_\_\_\_

**Начальникам відділів освіти  
райдержадміністрацій, органів  
місцевого самоврядування, управлінь  
освіти міських рад, керівникам  
закладів загальної середньої освіти  
обласного підпорядкування**

*Про рекомендації щодо організованого  
завершення 2017-2018 навчального року та  
особливості проведення ДПА у  
зкладах загальної середньої освіти*

Відповідно до частини 3 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» структуру навчального року встановлює заклад загальної середньої освіти.

Відповідно до частини 8 статті 12 Закону України «Про освіту» результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Державна підсумкова атестація (далі - ДПА) в 2017/2018 навчальному році у зкладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до:

**1) наказів Міністерства освіти і науки України:**

- від 30.12.2014 № 1547 «Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» ;
- від 17.03.2015 № 306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні»» ;
- від 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу» ;
- від 10.01.2017 № 25 «Деякі питання нормативного забезпечення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» ;
- від 31.07.2017 № 1103 «Деякі питання проведення в 2018 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» ;
- від 19.09.2017 № 1287 «Про затвердження Календарного плану підготовки та проведення в 2018 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» ;

2) **спільного наказу** Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 29.08.2016 № 1027/900, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837 «Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність» ;

3) **листів Міністерства освіти і науки України:**

- від 15.01.2018 № 1/9-27 «Щодо особливостей проведення державної підсумкової атестації з іноземних мов у 2017/18 навчальному році» ;
- від 31.01.2018 № 1/9-66 «Про організоване завершення 2017/2018 н.р. та особливості проведення ДПА у закладах загальної середньої освіти».

Строки проведення державної підсумкової атестації здобувачів початкової освіти (учнів 4-их класів) та здобувачів базової середньої освіти (учнів 9-х класів), свята «Останній дзвоник» та випускних вечорів заклади загальної середньої освіти **визначають самостійно.**

**З метою забезпечення організованого закінчення 2017-2018 навчального року та проведення державної підсумкової атестації здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти рекомендуємо провести:**

- **25 (26) травня 2018 року свято «Останнього дзвоника».**

- **з 14 до 18 травня державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, що здійснюється з метою внутрішнього моніторингу якості освіти у формі підсумкових контрольних робіт з двох предметів:**

- 1) українська мова (передбачає оцінювання результатів навчання з української мови та читання);
- 2) математика.

*Для проведення ДПА в закладі освіти використовуються єдині завдання, які укладають вчителі закладу освіти, відповідно до затверджених Міністерством орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань і затверджує керівник закладу освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 31.01.2018 №1/9-66).*

*ДПА з української мови учнів, які почали вивчати її в поточному навчальному році, здійснюється за бажанням батьків (одного із батьків) або їх законних представників.*

У закладах загальної середньої освіти з навчанням або вивченням **мов національних меншин** учні можуть додатково проходити ДПА з **третього предмета:** мови національної меншини.

*Рішення про проведення ДПА з мови національної меншини приймається педагогічною радою на підставі письмових звернень батьків (одного із батьків) або їх законних представників і затверджується наказом керівника закладу освіти.*

*Результати ДПА не враховуються при виставленні річних оцінок з предметів, з яких учень (вихованець) проходив атестацію; оцінки за ДПА виставляються в Класному журналі у колонку з написом «ДПА» без зазначення дати після колонки з написом «Річна» та у таблиці навчальних досягнень.*

- **з 29 травня до 08 червня державну підсумкову атестацію здобувачів базової середньої освіти у письмовій формі з трьох предметів:**

- 1) українська мова;



2) математика;

3) предмет за вибором педагогічної ради закладу освіти з одного зазначених навчальних предметів: українська література, зарубіжна література, іноземна мова (англійська/німецька/іспанська/французька мова відповідно до навчального плану закладу освіти), історія України, всесвітня історія, правознавство (практичний курс), географія, біологія, хімія, фізика, інформатика.

У закладах освіти з навчанням або вивченням **мов національних меншин третім предметом** для проведення ДПА можуть бути мова національної меншини або інтегрований курс «Література».

*Завдання для проведення ДПА здобувачів базової середньої освіти укладають вчителі закладів освіти, відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки України орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань, і затверджує керівник закладу освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 31.01.2018 №1/9-66).*

*Результати ДПА не враховуються при виставленні річних оцінок з предметів, з яких проводилось ДПА. Оцінки за ДПА виставляються в Класному журналі у колонку з написом «ДПА» без зазначення дати після колонки з написом «Річна» і додаток до свідоцтва про базову середню освіту; заносяться до Протоколу державної підсумкової атестації, книги обліку і видачі документів про здобуття базової середньої освіти.*

**- 12 червня (може бути інша дата, але не пізніше 15 червня) вручення здобувачам базової середньої освіти закладів загальної середньої освіти документів про базову середню освіту**

**- з 22 травня до 14 липня державну підсумкову атестацію здобувачів повної загальної середньої освіти (основна сесія: 22 травня – 13 червня; додаткова сесія: 02 - 14 липня), яка здійснюється у формі зовнішнього незалежного оцінювання з трьох предметів** відповідно до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (далі - Порядок ЗНО) (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.01.2017 № 25):

1) українська мова і література;

2) математика або історія України (період ХХ - початок ХХІ століття) (за вибором випускника, незалежно від профілю закладу освіти);

3) предмет за вибором учня з одного із зазначених навчальних предметів: біологія, хімія, фізика, географія, іноземна мова (англійська, або німецька, або іспанська, або французька мова), математика, історія України (період ХХ - початок ХХІ століття).

Учні, які другим предметом для проходження державної підсумкової атестації обрали математику, можуть обрати для проходження ДПА з третього предмета історію України і навпаки.

*Графік проведення ДПА у формі ЗНО (основна сесія) визначено пунктом 25 Календарного плану підготовки та проведення у 2018 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2017 № 1287).*

У закладах освіти з навчанням або вивченням **мов національних меншин** учні можуть додатково проходити ДПА з четвертого предмета - мови національної



меншини. ДПА з мови національної меншини проводиться за місцем навчання за завданнями, що укладаються вчителями закладу освіти.

Результати зовнішнього незалежного оцінювання з трьох навчальних предметів (українська мова і література (українська мова); математика або історія України (період ХХ - початок ХХІ століття); один з навчальних предметів (за вибором випускника), зазначених у Переліку) зараховуються як результати державної підсумкової атестації за освітній рівень повної загальної середньої освіти для здобувачів повної загальної середньої освіти закладів загальної середньої освіти 2018 року (наказ Міністерства освіти і науки України від 31.07.2017 № 1103).

Бали за ДПА виставляються в Класному журналі у колонку з написом «ДПА» без зазначення дати після колонки з написом «Річна».

Результати атестації виставляються у додаток до атестата про повну загальну середню освіту та враховуються при визначенні середнього балу атестата.

Особам звільненим від проходження ДПА за станом здоров'я у додаток до атестата замість оцінки робиться запис «звільнений» («звільнена»).

**- 23 (24) червня вручення здобувачам повної загальної середньої освіти закладів загальної середньої освіти документів про повну загальну середню освіту.**

З метою організованого проведення державної підсумкової атестації у формі ЗНО на базі закладів загальної середньої освіти області, де розташовано пункти тестування необхідно:

- внести відповідні зміни до режиму роботи закладів загальної середньої освіти області, де розташовано пункти тестування;

- забезпечити організований підвіз випускників до пунктів зовнішнього незалежного оцінювання та в зворотному напрямку в дні проведення державної підсумкової атестації у формі ЗНО, належне медичне обслуговування та створення безпечних умов у пунктах тестування (спільно з іншими зацікавленими структурами).

У разі проходження учнями ДПА в пунктах проведення ЗНО, розташованих в інших (не за місцем проживання) населених пунктах підвезення учнів закладів освіти комунальної форми власності, має здійснюватися за рахунок коштів бюджетів міст обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад; підвезення учнів закладів освіти приватної форми власності - за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб (лист Міністерства освіти і науки України від 31.01.2018 №1/9-66).

Заклади загальної середньої освіти спільно з органами державної влади та органами місцевого самоврядування приймають рішення щодо надання учням вихідних днів для підготовки і проведення ДПА/ЗНО, якщо вони проводяться під час освітнього процесу. На період наданих вихідних днів необхідно розробити графіки відпрацювання робочого часу педагогічними працівниками відповідно до їх навантаження, графіки затвердити наказом.

Реєстрація для проходження ДПА у формі ЗНО здійснюватиметься з 06 лютого до 19 березня (перереєстрація - до 02 квітня) 2018 року (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.01.2017 № 25). Інформацію про порядок



реєстрації розміщено на офіційному сайті Українського центру оцінювання якості освіти ([testportal.gov.ua](http://testportal.gov.ua)).

**Керівникам закладів загальної середньої освіти обласного підпорядкування** необхідно подати на погодження та для прийняття відповідного рішення до відділу загальної середньої та корекційної освіти Управління освіти і науки:

- склад державних атестаційних комісій та розклади проведення державної підсумкової атестації, не пізніше, ніж за два тижні до початку атестації (*наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2014 № 1547*);

- інформацію про здобувачів повної загальної середньої освіти, які є претендентами на нагородження золотою або срібною медаллю, з особливими умовами нагородження (*наказ Міністерства освіти і науки України від 17.03.2015 № 306*).

**Крім того, просимо взяти до уваги наступне:**

1) **Особливості проведення ДПА з іноземної мови у формі ЗНО** (*лист Міністерства освіти і науки України від 22.01.2018 № 1/9-27*):

- Учні, які бажають проходити ДПА з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на рівні стандарту або академічному рівні, мають у процесі реєстрації для участі в ЗНО зазначити рівень складності завдань «стандарту» (*такі учні отримують оцінку за ДПА за результатами виконання частини завдань тесту, яка відповідає рівню стандарту або академічному*).

- Учні, які бажають проходити ДПА з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на профільному рівні - мають зазначити рівень складності завдань «профільний» (*такі учні отримують оцінку за ДПА за результатами виконання завдань усього тесту*).

- Учням, які у 2017, 2018 роках (по 01 червня 2018 р. з англійської мови, по 29 травня 2018 р. - з іспанської, німецької, французької мов) отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту Deutsches Sprachdiplom (DSD), Österreichisches Sprachdiplom Deutsch (ÖSD), Goethe-Zertifikat B1, Goethe-Zertifikat B2 - німецька мова; DELF/DALF - французька мова; IELTS, TOEFL, Cambridge English Language Assessment, Pearson Test of English (PTE - англійська мова; D.E.L.E. - іспанська мова) рівня B1 або вище - у разі вивчення відповідної мови на рівні стандарту або академічному рівні, рівня B2 або вище - у разі вивчення відповідної мови на рівні стандарту або академічному рівні, рівня B2 або вище - у разі вивчення відповідної мови на профільному рівні, результати зазначених іспитів (за бажанням випускника) зараховуються як результати ДПА і у додаток до атестата про повну загальну середню освіту *виставляється оцінка за ДПА з іноземної мови 12 балів*.

- Учням, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту після реєстрації для проходження ДПА з іноземної мови у формі ЗНО (у період з 19 березня по 01 квітня 2018 р.) і до 02 квітня 2018 р. не здійснили перереєстрацію, *виставляється оцінка за ДПА з іноземної мови за результатами ЗНО*.

- Учням, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту рівня B-1, B-2 (і вище) у період з 03 квітня до 01 червня 2018 р. з англійської мови (до 29 травня - з іспанської, німецької, французької мов) і які проходять ДПА з іноземної мови у формі ЗНО, у додаток до атестата про повну загальну середню



освіту (за зверненням випускника) виставляється оцінка за ДПА з іноземної мови 12 балів.

2) Для визначення оцінок за ДПА у формі ЗНО зараховуватимуться результати виконання всіх завдань сертифікаційної роботи ЗНО або частини з них (залежно від навчального предмета відповідно до загальних характеристик сертифікаційних робіт).

*Інформація про перелік завдань, результати виконання яких зараховуватимуться як оцінка за ДПА, розміщена на офіційному сайті Українського центру оцінювання якості освіти (розділ «Предмети ЗНО»).*

3) **Результати зовнішнього оцінювання у вигляді оцінок рівня навчальних досягнень** за шкалою 1-12 балів зазначатимуться у відомостях результатів державної підсумкової атестації за освітній рівень повної загальної середньої освіти, проведеної у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

*Відомості в електронному вигляді, засвідчені електронним цифровим підписом Українського центру оцінювання якості освіти, з результатами ДПА з математики, української, іноземної мови, біології передаватимуться закладам освіти до 15 червня 2018 р., з історії України, географії, фізики, хімії - до 21 червня 2018 р.*

4) **Внесення оцінок за ДПА до додатка до атестата про повну загальну середню освіту** має здійснюватися з урахуванням наслідків розгляду апеляційних заяв учнів щодо результатів зовнішнього незалежного оцінювання (відповідно такий учень атестат отримує пізніше).

*У разі прийняття апеляційною комісією рішень про зміну результатів зовнішнього оцінювання закладам освіти будуть надаватися відомості результатів розгляду апеляційних заяв учасників зовнішнього незалежного оцінювання в електронному вигляді, засвідчені електронним цифровим підписом Українського центру оцінювання якості освіти*

5) Особам, які з'явилися для проходження ДПА у формі ЗНО та роботу над тестом яких достроково припинено у зв'язку із допущеними ними порушеннями процедури проходження ЗНО, виставляється нуль тестових балів, що відповідає одному балу за ДПА; відповідно до документа про освіту за ДПА з цього предмета виставляється 1 (один) бал.

6) Учні закладів загальної середньої освіти з **вечірньою(заочною) формою навчання** та вечірніх/заочних класів закладів загальної середньої освіти проходять ДПА за місцем навчання за завданнями, які укладаються вчителями закладу освіти, відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань.

*У разі виявлення бажання такими учнями взяти участь у зовнішньому незалежному оцінюванні вони проходять ДПА у формі ЗНО з трьох предметів.*

7) Учні закладу загальної середньої освіти «**Міжнародна українська школа**» можуть проходити ДПА за місцем навчання; їм надається право пройти ДПА на території країн їх перебування.

8) Учні, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, проходять ДПА за місцем навчання.

9) Учні, які тимчасово навчалися за кордоном і повернулися в Україну після проведення ДПА у формі ЗНО (після проведення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання) з певного(их) навчального(их) предмета(ів), мають право пройти ДПА за місцем навчання в строки, визначені закладом освіти (але не раніше 14 липня 2018 р.), за завданнями, укладеними закладами освіти.



10) Учні, які через неучасть з поважних причин в основній сесії ЗНО допущені регламентними комісіями при регіональних центрах оцінювання якості освіти до проходження додаткової сесії з певного(их) навчального(их) предмета(ів), але не змогли через поважні причини взяти в ній участь, зобов'язані надати рішення регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти про допуск до участі в додатковій сесії ЗНО з відповідного навчального предмета (у вигляді витягу з протоколу), а також медичну довідку або інший документ, що підтверджує об'єктивні обставини неучасті в додатковій сесії ЗНО з цього навчального предмета, на підставі яких рішенням педагогічної ради закладу освіти та відповідним наказом його керівника таким учням надається право пройти атестацію в строки, визначені закладом освіти (але не раніше 14 липня 2018 р.), за завданнями, укладеними закладами освіти.

11) Від ДПА у формі ЗНО можуть бути звільнені учні, які мають захворювання або патологічні стани, наведені у Переліку захворювань та патологічних станів, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, якщо вони не реєструвалися для участі у зовнішньому незалежному оцінюванні (спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 29.08.2016 № 1027/900). Учні, які зареєструються для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, мають проходити ДПА у формі ЗНО на загальних засадах.

12) Особи, які не з'являються для проходження ДПА у формі ЗНО без поважних причин та особи, зареєстровані на екстернатну форму навчання, але які не зареєструються у встановлені терміни для участі в ЗНО, за винятком осіб, які проживають на тимчасово окупованій території та осіб, місцем проживання яких є територія проведення антитерористичної операції (на період її проведення), територія населених пунктів на лінії зіткнення, матимуть можливість пройти ДПА в закладі освіти у вересні поточного року за завданнями, укладеними закладами освіти.

13) Учні, місцем проживання яких є територія проведення антитерористичної операції (на період її проведення), територія населених пунктів на лінії зіткнення, але які не навчаються у закладах системи загальної середньої освіти, розташованих на території, підконтрольній українській владі, проходять ДПА за екстернатною формою у закладі загальної середньої освіти «Міжнародна українська школа» або іншому закладі освіти системи загальної середньої освіти України, що розташований на території, підконтрольній українській владі; при цьому такі особи мають бути зараховані за будь-якою формою навчання (денна, вечірня, дистанційна, екстернатна) у закладі загальної середньої освіти на території України. Детальнішу інформацію можна отримати за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/zhitelyam-donbasu-ta-krimu/uchnyam-ta-vipusknikam/yak-otrimati-ukrayinske-svidoctvo-za-9-klas-ta-atestat-za-11-klas>

14) Учні, які проживають на тимчасово окупованій території України, проходять ДПА за екстернатною формою (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.05.2016 № 560 «Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України»).

15) В окремих випадках дозволяється проводити ДПА достроково за завданнями, укладеними закладами освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2014 № 1547).

## Календар закінчення 2017-2018 навчального року

### Березень

- до 19 березня - здійснюватиметься реєстрація для проходження ДПА у формі ЗНО;
- 24 березня - пробне ЗНО (українська мова і література);
- 31 березня - пробне ЗНО (історія України, математика, біологія, географія, фізика, хімія, англійська, іспанська, німецька, французька мови).

### Квітень

- до 02 квітня - унесення змін до реєстраційних даних (перереєстрація);
- 30 квітня – зареєстровані учасники отримують на свої інформаційний сторінках запрошення-перепустки, де буде зазначено час і місце проведення тестувань;

### Травень

- 14-18 травня ДПА для здобувачів початкової освіти;
- 22 травня - ДПА (у формі ЗНО) з математики для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 24 травня - ДПА (у формі ЗНО) з української мови і літератури для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 25 (26) травня - завершення навчальних занять, проведення свята «Останнього дзвоника»;
- 29 травня – 08 червня - ДПА для здобувачів базової середньої освіти;
- 29 травня - ДПА (у формі ЗНО) з іспанської, німецької, французької мов для здобувачів повної загальної середньої освіти.

### Червень

- 01 червня - ДПА (у формі ЗНО) з англійської мови для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 04 червня - ДПА (у формі ЗНО) з біології для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 06 червня - ДПА (у формі ЗНО) з історії України для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 08 червня - ДПА (у формі ЗНО) з географії для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 11 червня - ДПА (у формі ЗНО) з фізики для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 13 червня - ДПА (у формі ЗНО) з хімії для здобувачів повної загальної середньої освіти;
- 12 червня (може бути інша дата, але не пізніше 15 червня)- вручення документів про базову середню освіту;
- до 15 червня – передавання закладам освіти відомостей ДПА в електронному вигляді (математика, українська, іноземні мови, біологія);
- до 21 червня - передавання закладам освіти відомостей ДПА в електронному вигляді (історія України, географія, фізика, хімія);
- 23 (24) червня - вручення документів про повну загальну середню освіту.

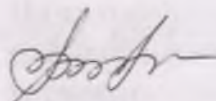
Начальників відділів освіти райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, управлінь освіти міських рад, керівників закладів загальної середньої освіти просимо взяти під особистий контроль питання щодо заборони



збору коштів із батьків працівниками закладів освіти для проведення державної підсумкової атестації та організацію урочистостей.

З метою дотримання нормативно-правових вимог у галузі освіти при організації завершення навчального року в закладах загальної середньої освіти просимо опрацювати питання щодо закінчення навчального року, проведення державної підсумкової атестації, нагородження золотою та срібною медалями, похвальним листом, похвальною грамотою, порядку переведення учнів до наступного класу на нарадах керівників закладів освіти, засіданнях педагогічних рад, методичних об'єднаннях педагогічних працівників.

Заступник начальника Управління



О.Ю.Соронович

Кононіченко С.П.  
3-13-11